

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 25.05.2021

§ 61

Kotimaisten kielten varhaisen täydellisen kielikylpyopetuksen opetussuunnitelma

3618/12.00.01.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Opetuksen suunnittelija, Petra Larvus, 044 4820790

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Vastuualuejohtaja, Lasten ja Nuorten kasvu Kilponen Lassi

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä Lahden perusopetuksen järjestämän kotimaisten kielten varhaisen täydellisen kielikylpyopetuksen opetussuunnitelman 1.8.2021 alkaen. Kielikylpyopetus on otettu käyttöön porrastetusti alkaen esiopetuksesta lukuvuonna 2020-2021 ja edeten perusopetukseen kyseisen ikäluokan aloittaessa 1. vuosiluokan lukuvuonna 2021-2022. Kokonaisuudessaan kielikylpyopetus otetaan käyttöön kaikilla perusopetuksen vuosiluokilla lukuvuoteen 2029-2030 mennessä.

Perusteluosa

Kotimaisten kielten kielikylpyopetuksella tarkoitetaan kaksikielistä opetusta, jossa osa opetuksesta järjestetään koulun virallisella opetuskielellä (suomi) ja osa toisella kotimaisella kielellä (ruotsi). Kielikylpyopetus alkaa esiopetuksesta ja jatkuu perusopetuksen loppuun saakka. Kielikylpykielen osuus opetuskielenä tulee olla vähintään 50% niin, että esiopetuksessa kielikylpykielen osuus on lähes 100 %, 1 – 2 vuosiluokilla noin 90 %, vuosiluokilla 3 – 4 noin 70 % ja vuosiluokilla 5 – 9 keskimäärin 50%. Opetuksessa oppilaalle tarjotaan autenttinen, koko koulun arjen huomioiva kielenkäyttöympäristö, jossa oppilas on samanaikaisesti sekä kielen oppija että kielen käyttäjä. Kielikylpyopetus on tarkoitettu lapsille, jotka eivät puhu kielikylpykieltä äidinkielenään.

Sivistyslautakunta teki päätöksen 26.5.2020 kotimaisten kielten kielikylpyopetuksen vakiinnuttamiseksi Lahden perusopetukseen. Sivistyslautakunnalle tuotiin tuolloin esiin myös tietoa opetusjärjestelyihin liittyvistä jatkovalmisteltavista asioista, jotka tuotaisiin sivistyslautakunnalle päätettäväksi myöhemmin. Tällainen asia oli mm. kielikylpyopetuksen opetussuunnitelma koskien perusopetusta.

Kielikylpyopetuksen järjestämiseksi on tarve laatia kielikylpyopetuksen opetussuunnitelma. Kielikylpyopetuksessa oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt ovat samat niin kielikylpyopetuksessa kuin yleisopetuksessakin. Nämä tavoitteet ja sisällöt kuvataan Lahden kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmassa. Paikallisen opetussuunnitelman rinnalla valtakunnalliset perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet ohjaavat kaksikielisen opetuksen järjestämistä (mm. arviointi, opetuksen toteuttaminen, kielikylpykielen ja koulun virallisen opetuskielen käyttö). Kielikylpyopetuksen tavoitteena on saavuttaa toiminnallinen monikielisyys. Oppiaineiden opiskelussa käytetään sekä suomea että ruotsia ja opitaan oppiaineille ominaista sanastoa ja terminologiaa. Kaikissa aineissa yhteisenä tavoitteena on opiskelu ja osallistuminen erilaisiin vuorovaikutustilanteisiin ruotsin kielellä. Kielikylpyopetuksen opetussuunnitelmassa kuvataan tarkemmin oppiaineiden kielellisiä tavoitteita, jotka kuvaavat, millaista ruotsin kielen osaamista eri aineissa tavoitellaan.

Kotimaisten kielten täydellisen varhaisen kielikylpyopetuksen opetussuunnitelmaa (liite 1) työsti opetuksen suunnittelijan johdolla opettajista ja rehtoreista koostuva työryhmä. Laadittu paikallinen opetussuunnitelma oli lausuntakierroksella (liite 2) 28.4. – 11.5.2021. Määräaikaan mennessä saapui viisi lausuntoa. Saapuneissa lausunnoissa ruotsinkielinen kielikylpyopetus Lahdessa nähtiin yhtä lausuntoa lukuun ottamatta pääsääntöisesti myönteisenä asiana: toimiva kaksikielisyys kotimaisilla kielillä saavutetaan, kun opiskelu aloitetaan mahdollisimman nuorena; tulevaisuudessa kumpaakin kotimaista kieltä taitavien lahtelaisten määrä kasvaa, millä nähdään olevan suora vaikutus Lahden kaupungin elinvoimalle, kasvulle ja työllisyydelle.

Kolmessa saapuneesta lausunnosta tuotiin esille äidinkielen (suomi) sekä kohdekielen (ruotsi) käytön jakautuminen opetuskielenä. Kolmessa lausunnossa tuotiin myös esille pohdinta käytännön toteutuksesta opetuksen järjestämiseksi opetussuunnitelmassa kuvattujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Toisaalta huolena esitettiin oppilaiden toiminnallisen kielitaidon karttuminen niin äidinkielessä kuin kohdekielessäkin

kielikylpyopetuksen aikana perusopetuksen jälkeisiin opintoihin siirtymisen näkökulmasta. Opetussuunnitelman tehtävänä on kuvata opetuksen tavoitteet. Lausunnoissa harkittavaksi esiin tuodut asiat koskevat opetuksen käytännön järjestämistä. Opetussuunnitelman mukaisesti vuosittaisessa koulun vuosisuunnitelmassa määritellään, mitkä oppiaineet ja oppiaineiden sisällöt opetetaan suomeksi ja mitkä ruotsiksi. Toisaalta oppilaiden yhdenvertaisuuden turvaamiseksi valtakunnallisissa perusopetuksen perusteissa todetaan: *”Perusopetuksen päättöarvioinnissa kielikylpykielen tai kohdekielen tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan A1-kielen päättöarvioinnin kriteereiden mukaisesti. [...] Mahdollisuuksien mukaan arviointi tehdään yhteistyössä eri oppiaineita opettavien opettajien kesken. Päättötodistuksen yhteydessä oppilaalle voidaan antaa liite kielikylpyyn tai muuhun kaksikieliseen opetukseen osallistumisesta.”*

Yhdessä saapuneessa lausunnossa otettiin kantaa opetussuunnitelman kohtaan, jossa todettiin, ettei ruotsin kielen taito vaikuta oppilaan arviointiin eri oppiaineissa ja ehdotettiin kirjaamaan opetussuunnitelmaan oppiainekohtaisesti kielelliset tavoitteet suhteutettuna taitotasoihin sekä tapoja tavoitteiden saavuttamisen seuraamiseksi. Oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt on kuvattu Lahden kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmassa ja arvioinnin kriteerit perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Perusopetuksen valtakunnallisissa perusteissa todetaan: *”Eri oppiaineiden arvioinnissa noudatetaan perusopetuksen yleisiä arviointiperusteita riippumatta siitä, millä kielellä niitä on opetettu. Arvioinnissa huomioidaan myös oppiainekohtaisen kielen kehittyminen niiden kielellisten tavoitteiden osalta, jotka on paikalliseen opetussuunnitelmaan kirjattu.”* Oppiaineiden kielelliset tavoitteet vuosiluokittain ovat kuvattuna päätettävänä olevassa paikallisessa kielikylpyopetuksen opetussuunnitelmassa.

Edellisten huomioiden lisäksi yhdessä lausunnossa tuotiin esille riikinruotsin ymmärtämisen huomioiminen osana kielikylpyopetusta.

Saapuneiden lausuntojen perusteella päätettävänä olevaan opetussuunnitelmaan ei tehty muutoksia.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

-

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 25.05.2021 § 61